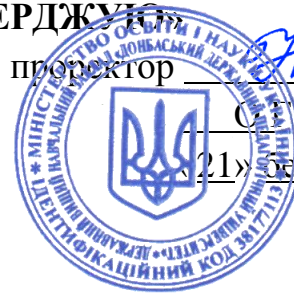

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра управління та адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

С. Г. Набока

«21» березня 2024 р.

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ
З ФІНАНСОВОГО ТА УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ,
АУДИТУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальності 071 Облік і оподаткування
за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування

Дніпро-Слов'янськ – 2024 р.

Програма комплексного екзамену з фінансового та управлінського обліку, аудиту та економічного аналізу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 Облік і оподаткування

Розробники:

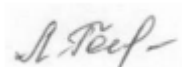
Гончар Л.В., доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління та адміністрування ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Яровий К.О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління та адміністрування ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри управління та адміністрування.

Протокол №6 від «08» лютого 2024 р.

Завідувач кафедри

Л.В. Гончар

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«21» березня 2024 р.,
протокол №6

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма комплексного екзамену з фінансового та управлінського обліку, аудиту та економічного аналізу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**, спеціальності **071 «Облік і оподаткування»** розроблена відповідно освітньої програми бакалавра та навчального плану спеціальності.

Метою даної програми є забезпечення випускників необхідною інформацією щодо структури і змісту кваліфікаційного комплексного іспиту з фінансового та управлінського обліку, аудиту та економічного аналізу, а також створення необхідних умов для оцінки знань, набутих ними у процесі навчання за освітньою програмою підготовки бакалавра обліку і оподаткування.

Програма складається з таких розділів: Розділ 1. Фінансовий облік; Розділ 2. Управлінський облік (внутрішньогосподарський контроль); Розділ 3. Економічний аналіз; Розділ 4. Аудит; кожен з яких охоплює певний навчальний цикл.

Метою іспиту є контроль та оцінювання рівня підготовленості студента-випускника до професійної діяльності.

Програмою іспиту передбачаються відповіді на тестові завдання за трьома блоками: 1.Облік (10 тестів); 2. Управлінський облік (10 тестів); 3.Економічний аналіз та аудит (10 тестів). Всі завдання до іспиту містяться в екзаменаційному білеті.

Білет для іспиту складається з *трьох блоків* із застосуванням для *кожного з них*:

- тестове завдання з 1 відповіддю – 1 тест x 1 бал = 1 бал;
- тестове завдання з 2 відповідями – 2 тести x 2 відповіді x 1 бал = 4 бали;
- тестові завдання на відповідність із 4 відповідями – 6 тестів x 4 відповіді x 1 бал = 24 бали;
- продовжити речення – 1 бал.

Разом за одним блоком – 30 балів, за трьома блоками – 90 балів. Крім того необхідно вирішити практичне завдання, яке оцінюється 10 балами.

Таким чином, максимальна кількість балів у білеті – 100 балів.

Загальна кількість балів підраховується екзаменаційною комісією на підставі письмових відповідей студента. Згідно з критерієм оцінки відбувається загальне оцінювання атестаційного іспиту.

Загальна кількість балів	Оцінка
90-100	Відмінно
75-89	Добре
60-74	Задовільно
До 60	Незадовільно

ЗМІСТ ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСНОГО ІСПИТУ З ФІНАНСОВОГО ТА УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

РОЗДІЛ 1. ОБЛІК

Тема 1.1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.

Поняття про підприємство і господарський процес. Підприємство, як суб'єкт господарської діяльності. Ціль створення підприємства. Функції підприємства. Форма власності: приватна, колективна, державна, змішана. Види господарської діяльності підприємства. Господарський процес.

Роль і структура бухгалтерського обліку. Господарська діяльність підприємства. Інформація про господарську діяльність підприємства. Господарський облік. Суть бухгалтерського обліку і його місце в системі господарського обліку. Види господарського обліку: оперативний облік, бухгалтерський облік і статистичний облік. Оперативний, статистичний і бухгалтерський облік. Фінансовий і управлінський облік.

Функції і задачі бухгалтерського обліку. Функції бухгалтерського обліку: інформаційна, контрольна, оцінна, аналітична. Задачі бухгалтерського обліку.

Вимоги, щодо організації бухгалтерського обліку. Основні вимоги, пропонувані до бухгалтерського обліку. Порівнянність показників, своєчасність обліку, точність, об'єктивність, чіткість, доступність, економічність.

Тема 1.2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку. Господарські засоби підприємства. Класифікація господарських засобів по складу і розміщенню (майно – актив). Класифікація господарських засобів за джерелами формування. Джерела формування господарських засобів (право власності – пасив). Господарські процеси. Класифікація господарських процесів за видами діяльності.

Загальні поняття про метод бухгалтерського обліку. Теоретична основа побудови бухгалтерського обліку. Спостереження в бухгалтерському обліку. Основні елементи методу бухгалтерського обліку. Метод документації. Метод інвентаризації. Метод бухгалтерських рахунків. Метод подвійного запису. Метод оцінки. Метод калькуляції. Баланс і звітність.

Принципи бухгалтерського обліку. Принцип автономності. Принцип безперервності. Принцип єдиного грошового вимірника. Принцип завбачливості. Принцип повного висвітлення (суттєвості). Принцип послідовності (облікової політики). Принцип нарахування і відповідності доходів і витрат. Принцип превалювання змісту над формою. Принцип історичної собівартості. Принцип періодичності (дискретності). Принцип реалізації.

Тема 1.3. Бухгалтерський баланс.

Економічне значення і структура бухгалтерського балансу. Сутність бухгалтерського балансу. Балансове відображення господарської інформації. Ціль складання балансу. Структура бухгалтерського балансу (форма №1). Актив балансу. Пасив балансу. Характерна риса балансового методу відображення господарської інформації. Балансове порівняння. Розділи балансу. Стаття балансу. Підсумок (валюта) балансу. Дата балансу.

Зміст і структура активу балансу. Ліквідаційна залежність відображення активів у балансі. Склад необоротних активів та їх відображення в балансі. Склад оборотних активів та їх відображення в балансі.

Зміст і структура пасиву балансу. Склад власного капіталу та його відображення в балансі. Склад зобов'язань та їх відображення в балансі.

Тема 1.4. Рахунки бухгалтерського обліку.

Поняття про рахунок і структурні елементи його побудови. Метод рахунків та його застосування в бухгалтерському обліку. Структурні елементи побудови бухгалтерського рахунка. Ліва сторона (дебет), права сторона (кредит), статика рахунка (залишок), динаміка рахунка (оборот). Скорочена схема побудови бух рахунка (Т-рахунок).

Правила ведення записів на балансових (основних) рахунках. Балансові (постійні) рахунки. Рахунки видів господарських засобів (активні): інвентарні, грошові, розрахункові. Схеми записів на активних рахунках. Схеми записів на регулюючих контрактивних рахунках. Рахунки джерел господарських засобів (пасивні): рахунки капіталу, рахунки зобов'язань. Схема записів на пасивних рахунках. Схема записів на регулюючих контрпасивних рахунках.

Правила ведення записів на операційних (тимчасових) рахунках. Операційні (тимчасові) рахунки. Рахунки доходів (збірні). Схема записів на рахунках доходів. Рахунки витрат (калькуляційні). Схема записів на калькуляційних рахунках.

Правила ведення записів на забалансових рахунках. Забалансові рахунки. Схема записів на забалансових рахунках.

Загальна схема класифікації рахунків по призначенню і структурі. Система рахунків бухгалтерського обліку і їхнє угруповання по призначенню і структурі. Основні рахунки. Операційні рахунки. Регулюючі рахунки. Забалансові рахунки.

Тема 1.5. Метод подвійного запису.

Суть і значення методу подвійного запису. Метод подвійного запису. Контрольне й економічне значення подвійного запису. Поняття про бухгалтерську проводку.

Методика складання бухгалтерської проводки. Методика складання бухгалтерської проводки. Економічний зміст господарської операції. Визначення об'єктів господарювання. Визначення характеру об'єктів. Визначення характеру змін. Визначення бухгалтерських рахунків. Запис суми на рахунках. Складання бухгалтерської проводки.

Типи господарських операцій. Типи балансових операцій. Загальна характеристика різних типів господарських операцій. Зміни в рахунках в результаті різних типів господарських операцій. Зміни в балансі в результаті різних типів господарських операцій.

Тема 1.6. Первинне спостереження, документація та інвентаризація.

Первинні облікові докази. Процес первинного документування господарських фактів. Бухгалтерські документи та їх функції: доказова, інформаційна, контрольна.

Зміст документів і вимоги до їхнього оформлення. Зміст документів і вимоги до їхнього складання. Етапи заповнення документів. Оформлення документів. Порядок перевірки й обробки документів: перевірка за сутністю, формальна перевірка, арифметична перевірка, розцінка (таксування), угруповання, контировка. Способи виправлення помилок: червоне сторнування, додаткова проводка, коректурний спосіб.

Класифікація бухгалтерських документів. Класифікація бухгалтерських документів. Технічні форми документів: зональна, анкетна, таблична, комбінована. Розпорядницькі і виправдувальні документи. Разові і накопичувальні документи.

Інвентаризація як вид первинного спостереження. Роль інвентаризації в бухгалтерському обліку. Причини проведення інвентаризації: природні, технічні, психофізіологічні, надзвичайні.. Види інвентаризації. Етапи проведення інвентаризації.

Тема 1.7. План рахунків бухгалтерського обліку.

Система рахунків і план рахунків бухгалтерського обліку. Система рахунків та їх групування за економічними ознаками. Принцип побудови Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій. Застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку.

Синтетичні й аналітичні рахунки (субрахунки) та їх взаємозв'язок. Структура синтетичного рахунка і субрахунку. Сфера застосування синтетичних рахунків. Структура аналітичних рахунків і порядок їх застосування в обліку. Синтетичні й аналітичні рахунки та їх взаємозв'язок.

Тема 1.8. Форми бухгалтерського обліку.

Меморіально-ордерна форма бухгалтерського обліку. Особливості застосування меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку. Схема меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку. Недоліки та переваги меморіально-ордерної форми обліку.

Журнально-ордерна (журнальна) форма бухгалтерського обліку. Особливості застосування журнально-ордерної (журнальної) форми бухгалтерського обліку. Схема журнально-ордерної (журнальної) форми бухгалтерського обліку. Недоліки журнально-ордерної (журнальної) форми обліку.

Автоматизована форма бухгалтерського обліку. Особливості застосування автоматизованої форми бухгалтерського обліку. Схема автоматизованої форми бухгалтерського обліку. Недоліки та переваги автоматизованої форми обліку.

Тема 1.9. Облік господарських процесів.

Облік активів. Синтетичний облік оборотних активів (грошові кошти, виробничі запаси, товари). Документальне оформлення оборотних активів. Синтетичний облік необоротних активів (основні засоби, нематеріальні активи). Документальне оформлення необоротних активів.

Облік пасивів. Синтетичний облік власного капіталу (статутний капітал, пайовий капітал). Документальне оформлення власного капіталу. Синтетичний облік зобов'язань (кредити банку, розрахунки з оплати праці, розрахунки з постачальниками). Документальне оформлення зобов'язань.

Види бухгалтерських проводок. Види бухгалтерських проводок. Особливості складання простих проводок. Особливості складання складних проводок.

Тема 1.10. Основи бухгалтерської звітності.

Склад та структура бухгалтерської звітності. Загальні відомості про бухгалтерську звітність. Склад фінансової звітності. Податкова звітність. Спеціалізована звітність. Статистична звітність. Управлінська звітність.

Порядок складання і надання бухгалтерської звітності. Поняття про звітний період. Порядок формування звітної інформації. Терміни представлення звітності. Користувачі бухгалтерської звітності.

Тема 1.11. Основи побудови фінансового обліку.

Суть фінансового обліку та його місце в системі господарського обліку. Зміст господарського обліку. Оперативний і статистичний облік. Мета, завдання та функції фінансового обліку. Порівняльна характеристика фінансового та управлінського обліку. Користувачі фінансової звітності.

Вихідні дані та кінцевий продукт фінансового обліку. Вихідні дані – дані первинного обліку. Групування та узагальнення даних первинного обліку – облікові регістри. Кінцевий продукт фінансового обліку – фінансова звітність.

Методи ведення фінансового обліку. Метод фінансового обліку. Документація і інвентаризація. Оцінка і калькуляція. Рахунки і подвійний запис. Баланс і звітність.

Національні стандарти бухгалтерського обліку та звітності.

Тема 1.12. Облік грошових коштів.

Облік касових операцій. Роль і функції каси на підприємстві. Права й обов'язки касира. Вимоги щодо організації проведення касових операцій. Об'єкт обліку касових

операцій. Організація синтетичного й аналітичного обліку касових операцій. Схема синтетичного обліку касових операцій (рах. №30 "Каса"). Документальне оформлення касових операцій. Поняття про первинний облік касових операцій. Разові касові документи. Накопичувальний касовий документ (касова книга). Узагальнення й групування даних первинних касових документів в облікових регістрах. Схема документообігу з обліку касових операцій.

Облік операцій на рахунках у банку. Роль і функції поточного рахунка підприємства в банку. Порядок відкриття поточного рахунка. Вимоги, щодо організації проведення розрахункових операцій на поточному рахунку в банку. Об'єкт обліку розрахункових операцій. Організація синтетичного й аналітичного обліку розрахункових операцій на поточному рахунку в банку. Схема синтетичного обліку розрахункових операцій поточному рахунку в банку (рах.№311 "Поточні рахунки в національній валюті", рах.№312 "Поточні рахунки в іноземній валюті"). Документальне оформлення банківських операцій. Разові банківські документи. Накопичувальний банківський документ (Виписка банку). Узагальнення й групування даних первинних банківських документів в облікових регістрах. Схема документообігу з обліку розрахункових операцій на поточному рахунку в банку. Порядок ведення операцій на інших рахунках у банку та їхній облік.

Облік інших грошових коштів. Облік грошових документів в національній валюті. Облік грошових документів в іноземній валюті. Грошові кошти в дорозі.

Тема 1.13. Облік короткострокових фінансових інвестицій.

Облікова характеристика поточних фінансових інвестицій. Поняття и класифікація поточних фінансових інвестицій. Еквіваленти грошових коштів. Види цінних паперів. Акції: прості і привілейовані. Облігації. Казначейські зобов'язання. Депозити банків.

Облік поточних фінансових інвестицій. Оприбуткування поточних фінансових інвестицій. Облік нарахування і одержання відсотків за інвестиціями. Облік погашення і реалізації фінансових інвестицій. Схема синтетичного обліку поточних фінансових інвестицій (рах.№35 "Поточні фінансові інвестиції"). Узагальнення й групування інформації про поточні фінансові інвестиції в облікових регістрах (Журнал 4; відомість 4.2).

Тема 1.14. Облік довгострокових фінансових інвестицій.

Облікова характеристика довгострокових фінансових інвестицій. Поняття и класифікація довгострокових фінансових інвестицій. Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі. Інші інвестиції пов'язаним сторонам. Інвестиції непов'язаним сторонам.

Визнання та оцінка довгострокових фінансових інвестицій. Визнання довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка інвестицій при придбанні. Оцінка інвестицій на дату балансу.

Облік довгострокових фінансових інвестицій. Оприбуткування довгострокових фінансових інвестицій. Облік надходження фінансових інвестицій в результаті внесків засновників. Облік переоцінки інвестицій. Облік нарахування і одержання відсотків за інвестиціями. Облік погашення і реалізації фінансових інвестицій. Схема синтетичного обліку довгострокових фінансових інвестицій (рах.№14 "Довгострокові фінансові інвестиції"). Узагальнення й групування інформації про довгострокові фінансові інвестиції в облікових регістрах (Журнал 4; відомість 4.2).

Облік фінансових інвестицій за методом ефективної ставки відсотка. Амортизована собівартість фінансової інвестиції. Метод ефективної ставки відсотка. Розрахунок амортизації дисконту за інвестиціями в облігації. Розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облігації.

Облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. Економічна суть методу участі в капіталі. Облік амортизації дисконту. Облік амортизації премії. Схема синтетичного обліку інвестицій за методом участі в капіталі (рах.№141 “Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі”).

Тема 1.15. Облік дебіторської заборгованості.

Облікова характеристика і класифікація дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість, як об'єкт обліку. Визнання й оцінка дебіторської заборгованості. Види дебіторів. Поточна дебіторська заборгованість. Довгострокова дебіторська заборгованість.

Облік дебіторської заборгованості в розрахунках за товари, роботи та послуги. Синтетичний і аналітичний облік дебіторської заборгованості в розрахунках за товари, роботи та послуги. Безнадійна дебіторська заборгованість. Резерв сумнівних боргів і порядок його нарахування (рах.№38 “Резерв сумнівних боргів”). Облік розрахунків за векселями одержаними. Схема синтетичного обліку дебіторської заборгованості в розрахунках за товари, роботи та послуги (рах.№34 “Короткострокові векселі одержані”, рах.№36 “Розрахунки з покупцями і замовниками”).

Облік розрахунків з іншими дебіторами. Облік розрахунків за виданими авансами. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за нарахованими доходами. Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків за позиками членам кредитних спілок. Схема синтетичного обліку іншої дебіторської заборгованості (рах.№37 “Розрахунки з іншими дебіторами”).

Облік витрат майбутніх періодів. Економічна сутність витрат майбутніх періодів. Синтетичний і аналітичний облік витрат майбутніх періодів. Схема синтетичного обліку витрат майбутніх періодів. (рах.№39 “Витрати майбутніх періодів”).

Тема 1.16. Облік основних засобів.

Визнання і класифікація основних засобів. Роль основних засобів у процесі господарської діяльності. Класифікація основних засобів.

Облік та оцінка надходження основних засобів. Оцінка основних засобів. Первісна (історична) вартість основних засобів. Залишкова вартість основних засобів. Знос основних засобів. Визначення балансової вартості основних засобів на кінець звітного періоду. Облік різних способів надходження основних засобів: придбання, створення (будівництво), внесок учасниками, об'єднання підприємств, безоплатне одержання (рах.№152 “Придбання (виготовлення) основних засобів”). Документальне оформлення і оцінка надходження основних засобів. Схема синтетичного обліку наявності та руху основних засобів (рах.№10 “Основні засоби”). Узагальнення й групування інформації про основні засоби в облікових регістрах (Журнал 4; відомість 4.1).

Облік вибуття основних засобів. Облік різних способів вибуття основних засобів: реалізація, списання, безоплатна передача. Документальне оформлення вибуття основних засобів. Визначення фінансового результату від вибуття основних засобів.

Процес амортизації основних засобів та його відображення в обліку. Методи нарахування амортизації основних засобів. Метод прямолінійного списання. Метод зменшення залишкової вартості. Метод прискореного зменшення залишкової вартості. Виробничий метод. Податковий метод. Схема синтетичного обліку амортизації основних засобів (рах.№131 “Знос основних засобів”).

Облік переоцінки основних засобів. Облік дооцінки основних засобів. Облік уцінки основних засобів. Облік результатів переоцінки основних засобів.

Облік ремонту та модернізації основних засобів. Види ремонту: поточний капітальний. Способи ремонту: господарський, підрядний. Синтетичний облік витрат на ремонт. Формування резервного фонду. Облік реконструкції та модернізації основних засобів.

Тема 1.17. Облік інших необоротних матеріальних активів

Облік бібліотечних фондів. Бібліотечні фонди, як об'єкт обліку. Одиниця обліку бібліотечних фондів. Сумарний та індивідуальний облік бібліотечних фондів. Оцінка бібліотечних фондів. Первісна (історична) вартість бібліотечних фондів. Залишкова вартість бібліотечних фондів. Знос бібліотечних фондів. Визначення балансової вартості бібліотечних фондів на кінець звітної періоду. Облік і документальне оформлення надходження бібліотечних фондів (рах.№153 “Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів”). Облік вибуття та списання бібліотечних фондів. Схема синтетичного обліку наявності та руху бібліотечних фондів (рах.№111 “Бібліотечні фонди”). Узагальнення й групування інформації про бібліотечні фонди в облікових регістрах (Журнал 4).

Облік малоцінних необоротних матеріальних активів. Визначення малоцінних необоротних матеріальних активів, як об'єкту обліку. Одиниця обліку малоцінних необоротних матеріальних активів. Оцінка малоцінних необоротних матеріальних активів. Первісна (історична) вартість малоцінних необоротних матеріальних активів. Залишкова вартість малоцінних необоротних матеріальних активів. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів. Визначення балансової вартості малоцінних необоротних матеріальних активів на кінець звітної періоду. Облік і документальне оформлення надходження малоцінних необоротних матеріальних активів (рах.№153 “Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів”). Облік вибуття та списання малоцінних необоротних матеріальних активів. Схема синтетичного обліку наявності та руху малоцінних необоротних матеріальних активів (рах.№112 “Малоцінні необоротні матеріальні активи”). Узагальнення й групування інформації про малоцінні необоротні матеріальні активи в облікових регістрах (Журнал 4).

Облік тимчасових (нетитульних) споруд. Визначення та види тимчасових (нетитульних) споруд. Первісна (історична) вартість тимчасових (нетитульних) споруд. Залишкова вартість тимчасових (нетитульних) споруд. Амортизація тимчасових (нетитульних) споруд. Визначення балансової вартості тимчасових (нетитульних) споруд на кінець звітної періоду. Облік і документальне оформлення витрат на спорудження тимчасових (нетитульних) споруд (рах.№153 “Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів”). Облік введення в експлуатацію тимчасових (нетитульних) споруд (рах.№113 “Тимчасові (нетитульні) споруди”). Узагальнення й групування інформації про тимчасові (нетитульні) споруди в облікових регістрах (Журнал 4).

Облік природних ресурсів. Облікова характеристика природних ресурсів. Види природних ресурсів. Одиниця обліку природних ресурсів. Оцінка природних ресурсів. Первісна (історична) вартість природних ресурсів. Залишкова вартість природних ресурсів. Амортизація природних ресурсів. Визначення балансової вартості природних ресурсів на кінець звітної періоду. Облік оприбуткування природних ресурсів (рах.№153 “Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів”). Облік вибуття та списання природних ресурсів. Схема синтетичного обліку наявності та руху природних ресурсів (рах.№114 “Природні ресурси”). Узагальнення й групування інформації про природні ресурси в облікових регістрах (Журнал 4).

Облік інвентарної тари. Облікова характеристика інвентарної тари. Види інвентарної тари. Тара одноразового та багаторазового використання. Одиниця обліку інвентарної тари. Оцінка інвентарної тари. Первісна (історична) вартість інвентарної тари. Залишкова вартість інвентарної тари. Амортизація інвентарної тари. Визначення балансової вартості інвентарної тари на кінець звітної періоду. Облік надходження інвентарної тари (рах.№153 “Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів”). Облік вибуття та списання інвентарної тари. Схема синтетичного обліку наявності та руху інвентарної тари (рах.№115 “Інвентарна тара”). Узагальнення й групування інформації про інвентарну тару в облікових регістрах (Журнал 4).

Облік предметів прокату. Облікова характеристика предметів прокату. Види предметів прокату. Прокат майна. Одиниця обліку предметів прокату. Оцінка предметів прокату. Первісна (історична) вартість предметів прокату. Залишкова вартість предметів прокату. Амортизація предметів прокату. Визначення балансової вартості предметів прокату на кінець звітного періоду. Облік і документування предметів прокату. Облік передачі предметів прокату у платне користування. Схема синтетичного обліку наявності та руху предметів прокату (рах.№116 “Предмети прокату”). Узагальнення й групування інформації про природні ресурси в облікових регістрах (Журнал 4).

Тема 1.18. Облік нематеріальних активів

Визнання і класифікація нематеріальних активів. Визнання нематеріальних активів. Роль нематеріальних активів у процесі господарської діяльності. Класифікація нематеріальних активів.

Облік та оцінка нематеріальних активів. Оцінка нематеріальних активів. Первісна (історична) вартість нематеріальних активів. Залишкова вартість нематеріальних активів. Знос нематеріальних активів. Визначення балансової вартості нематеріальних активів на кінець звітного періоду. Облік надходження нематеріальних активів. Синтетичний облік наявності та руху нематеріальних активів (рах.№12 “Нематеріальні активи”) Документальне оформлення нематеріальних активів. Узагальнення й групування інформації про нематеріальні активи в облікових регістрах (Журнал 4; відомість 4.3).

Процес амортизації нематеріальних активів та його відображення в обліку.

Методи нарахування амортизації нематеріальних активів. Схема синтетичного обліку амортизації нематеріальних активів (рах.№133 “Знос нематеріальних активів”).

Тема 1.19. Облік запасів

Визнання запасів. Роль запасів у процесі господарської діяльності. Класифікація запасів. Виробничі запаси та їх види. Товарні запаси та їх види.

Облік та оцінка надходження запасів. Оцінка запасів відповідно до способу їх надходження. Синтетичний та аналітичний облік надходження запасів. Документальне оформлення надходження запасів на склад.

Методи обліку та оцінки списання запасів. Методи оцінки списання запасів. Метод ідентифікованої собівартості. Метод середньозваженої собівартості. Метод FIFO. Метод LIFO. Метод нормативних витрат. Метод ціни реалізації. Документальне оформлення списання запасів зі складу.

Облік та класифікація виробничих запасів. Класифікація виробничих запасів. Взаємозв'язок синтетичного й аналітичного обліку виробничих запасів. Схема синтетичного обліку наявності та руху виробничих запасів (рах.№20 “Виробничі запаси”), малоцінних швидкозношуваних предметів, (рах.№22 “МШП”), напівфабрикатів (рах.№25 “Напівфабрикати”). Узагальнення й групування даних первинних складських документів в облікових регістрах бухгалтерії.

Облік та класифікація товарних запасів. Класифікація товарних запасів. Взаємозв'язок синтетичного й аналітичного обліку товарних запасів. Схема синтетичного обліку наявності та руху готової продукції (рах.№26 “Готова продукція”), товарів (рах.№28 “Товари”). Узагальнення й групування даних первинних складських документів в облікових регістрах бухгалтерії.

Тема 1.20. Облік виробництва та випуску готової продукції

Визначення об'єктів обліку витрат виробничої діяльності. Об'єкти обліку процесу виробництва. Уречевлена праця. Засоби праці. Предмети праці. Класифікація витрат виробництва. Прямі і непрямі витрати. Постійні і перемінні витрати.

Облікова характеристика готової продукції. Визначення готової продукції. Одиниця обліку готової продукції. Класифікація продукції: за формою, за ступенем готовності, за технологічною складністю, за галузевими ознаками.

Облік формування собівартості продукції (послуг). Склад виробничої собівартості готової продукції. Синтетичний облік формування виробничої собівартості (рах.№23 “Виробництво”). Порядок первинного документування виробничої собівартості (калькуляція). Узагальнення й групування даних первинних документів в облікових регістрах (Журнал 5, 5а).

Облік виробничого браку. Визначення браку. Види браку. Виправний та не виправний брак. Внутрішній та зовнішній брак. Причини виникнення браку. Синтетичний облік браку (рах.№24 “Брак у виробництві”).

Облік напівфабрикатів власного виробництва. Визначення напівфабрикатів власного виробництва. Роль напівфабрикатів в процесі виробництва. Синтетичний та аналітичний облік напівфабрикатів власного виробництва (рах.№25 “Напівфабрикати”).

Тема 1.21. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками.

Облікова характеристика зобов'язань за розрахунками з постачальниками. Визначення зобов'язань. Роль постачання в процесі господарської діяльності. Визначення постачальників та підрядників. Виникнення розрахунків з постачальниками.

Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з постачальниками. Схема синтетичного обліку розрахунків з постачальниками (рах.№63 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками”). Документування розрахунків з постачальниками. Акцепт розрахункових документів. Узагальнення й групування інформації про розрахунки з постачальниками в облікових регістрах (Журнал 3, відомість 3.3).

Облік розрахунків за векселями виданими. Роль і значення векселя в розрахунках з постачальниками. Схема синтетичного обліку короткострокових векселів виданих (рах.№62 “Короткострокові векселі видані”). Узагальнення й групування інформації про розрахунки за векселями виданими в облікових регістрах (Журнал 3, відомість 3.4).

Тема 1.22. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками.

Поняття та види кредиту. Економічна суть кредитних відносин. Класифікація кредитів. Порядок укладання кредитних угод.

Облік короткострокових позик. Схема синтетичного обліку розрахунків з банками за короткостроковими позиками (рах.№60 “Короткострокові позики”). Короткострокові позики в національній і іноземній валюті. Узагальнення й групування інформації про розрахунки з банками за короткостроковими позиками в облікових регістрах (Журнал 2).

Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Схема синтетичного обліку поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями (рах.№61 “Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями”). Узагальнення й групування інформації про розрахунки з банками за короткостроковими позиками в облікових регістрах (Журнал 2).

Тема 1.23. Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування

Кадрова політика підприємства. Порядок прийому на роботу. Кадрові документи. Основні положення з обліку праці. Основні показники обліку праці: чисельність працюючих, витрати робочого часу, кількість виробленої продукції (виконаних робіт), розмір фонду оплати праці. Правила внутрішнього розпорядку.

Заробітна плата: поняття, види та форми. Економічна сутність заробітної плати. Види оплати праці: основна і додаткова. Оплата годин нічної роботи. Оплата годин надурочної роботи. Оплата годин роботи у святкові та неробочі дні. Оплата часу простою. Тарифна система оплати праці. Форми та системи оплати праці і методика їх нарахування.

Погодинна форма. Погодинно-преміальна форма. Пряма відрядна система. Відрядно-преміальна система. Відрядно-прогресивна система. Акордна система.

Облік розрахунків з оплати праці. Синтетичний та аналітичний облік нарахування заробітної плати. Порядок проведення утримань від нарахованої зарплати. Облік відпускних робітникам. Аналітичний облік розрахунків із робітниками. Схема синтетичного обліку розрахунків з оплати праці (рах.№661 "Розрахунки з оплати праці"). Схема документообігу з обліку праці та її оплати.

Облік розрахунків по соціальному страхуванню. Економічна сутність соціального страхування. Види соціального страхування. Облік пенсійного страхування. Облік соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Облік соціального страхування на випадок безробіття. Облік соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. Облік розрахунків з органами соціального страхування і пенсійного забезпечення. Схема синтетичного обліку розрахунків за страхуванням (рах.№65 "Розрахунки за страхуванням").

Тема 1.24. Облік розрахунків з бюджетом.

Облікова характеристика розрахунків з бюджетом. Податки, як об'єкт обліку. Види податків. Обов'язкові платежі та їх види. Податкове зобов'язання. Податковий кредит. Податкове законодавство.

Облік податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Ставки податку. Облік операцій по нарахуванню і сплаті податку на прибуток (рах.№641 "Розрахунки за податками"). Пільги з оподаткування податком на прибуток. Узагальнення й групування інформації про нарахування і сплату податку на прибуток в облікових регістрах (Журнал 3; відомість 3.6).

Облік податку на додану вартість. Платники податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування. Ставки податку. Облік операцій по нарахуванню і сплаті податку на додану вартість. Виникнення податкового зобов'язання та його відображення в обліку (рах.№643 "Податкові зобов'язання"). Виникнення податкового кредиту та його відображення в обліку (рах.№644 "Податковий кредит"). Пільги з оподаткування податком на додану вартість. Узагальнення й групування інформації про нарахування і сплату податку на додану вартість в облікових регістрах (Журнал 3; відомість 3.6).

Облік акцизного збору. Платники акцизного збору. Об'єкт оподаткування. Ставки податку. Облік операцій по нарахуванню і сплаті акцизного збору (рах.№641 "Розрахунки за податками"). Узагальнення й групування інформації про нарахування і сплату акцизного збору в облікових регістрах (Журнал 3; відомість 3.6).

Облік інших обов'язкових платежів. Види обов'язкових платежів. Облік операцій по нарахуванню і сплаті обов'язкових платежів (рах.№642 "Розрахунки за обов'язковими платежами"). Узагальнення й групування інформації про нарахування і сплату обов'язкових платежів в облікових регістрах (Журнал 3; відомість 3.6).

Тема 1.25. Облік зобов'язань за довгостроковими позиками та векселями.

Облік довгострокових позик. Облікова характеристика довгострокових позик. Умови надання довгострокових позик. Схема синтетичного обліку розрахунків з банками за довгостроковими позиками (рах.№50 "Довгострокові позики"). Довгострокові позики в національній та іноземній валюті. Узагальнення й групування інформації про розрахунки з банками за довгостроковими позиками в облікових регістрах (Журнал 2).

Облік довгострокових векселів виданих. Облікова характеристика довгострокових векселів виданих. Схема синтетичного обліку довгострокових векселів виданих (рах.№51 "Довгострокові векселі видані"). Довгострокові векселі видані в національній та іноземній валюті. Узагальнення й групування інформації про довгострокові векселі видані в облікових регістрах (Журнал 3).

Тема 1.26. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та з фінансової оренди.

Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями. Суть та призначення облігацій. Види облігацій. Номінальна вартість облігацій. Премія та дисконт на облігації. Амортизація премії. Схема синтетичного обліку довгострокових зобов'язань за облігаціями (рах.№52 “Довгострокові зобов'язання за облігаціями”). Аналітичний облік довгострокових зобов'язань за облігаціями. Узагальнення й групування інформації про довгострокові зобов'язання за облігаціями в облікових регістрах (Журнал 3).

Облік довгострокових зобов'язань з фінансової оренди. Поняття та види оренди. Операційна оренда. Фінансова оренда. Договір оренди. Суб'єкти оренди: орендар, орендодавець. Орендні платежі. Схема синтетичного обліку довгострокових зобов'язань з фінансової оренди (рах.№53 “Довгострокові зобов'язання з оренди”). Узагальнення й групування інформації про довгострокові зобов'язання з оренди в облікових регістрах (Журнал 3).

Тема 1.27. Облік витрат діяльності.

Облікова характеристика витрат діяльності. Структура господарської діяльності підприємства. Операційна діяльність. Звичайна діяльність. Визнання витрат звітнього періоду. Класифікація витрат. Методи обліку витрат.

Облік витрат за економічними елементами. Умови застосування методу обліку витрат за економічними елементами. Групування витрат за економічними елементами: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші витрати. Схема синтетичного обліку витрат за елементами (8-й клас рахунків).

Облік витрат за видами діяльності. Групування витрат за видами діяльності. Облік операційних витрат. Порядок розподілу загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат фінансово-інвестиційної діяльності. Облік надзвичайних витрат. Схема синтетичного обліку витрат за видами діяльності (9-й клас рахунків).

Розгорнутий облік витрат діяльності. Розгорнутий облік витрат. Перегрупування витрат. Схема синтетичного обліку витрат діяльності. Узагальнення й групування інформації про витрати в облікових регістрах (Журнал 5, 5а; Головна книга).

Тема 1.28. Облік доходів і фінансових результатів діяльності.

Облікова характеристика доходів. Визнання доходів звітнього періоду. Класифікація доходів по відношенню до звітнього періоду. Класифікація доходів за видами діяльності. Класифікація доходів в залежності від фінансової оцінки.

Облік операційних доходів. Облік доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (рах.№70 “Доход від реалізації”). Виторг від реалізації. Визначення валового доходу (збитку) від реалізації. Визначення чистого прибутку від реалізації. Інші операційні доходи та їх облік (рах.№71 “Інший операційний доход”). Схема синтетичного обліку доходів операційної діяльності. Схема формування фінансового результату від операційної діяльності. Узагальнення й групування інформації про доходи та фінансові результати в облікових регістрах (Журнал 6).

Облік фінансово-інвестиційних доходів. Облік доходів від участі в капіталі інших підприємств (рах.№72 “Доход від участі в капіталі”). Облік інших фінансових доходів (рах.№73 “Інші фінансові доходи”). Облік інвестиційних доходів. Схема формування фінансового результату від фінансових операцій.

Облік надзвичайних доходів. Відшкодування збитків від надзвичайних подій. Облік інших надзвичайних доходів (рах.№75 “Надзвичайні доходи”). Формування результату надзвичайних подій.

Тема 1.29. Облік формування і змін статутного капіталу.

Облік формування статутного капіталу. Порядок реєстрації статутного капіталу. Зміст та структура власного капіталу. Статутний капітал. Неоплачений капітал. Синтетичний та аналітичний облік формування статутного капіталу. Загальна схема обліку наявності та руху статутного капіталу (рах.№40 “Статутний капітал”; рах.№46 “Неоплачений капітал”). Узагальнення й групування інформації про статутний капітал в облікових реєстрах (Журнал 7).

Облік статутного капіталу в товаристві з обмеженою відповідальністю. Відображення в обліку формування статутного капіталу в товаристві з обмеженою відповідальністю. Відображення в обліку змін в розміру статутного капіталу. Відображення в обліку операцій з виплати учасникам їх часток.

Облік акціонерного капіталу. Формування акціонерного капіталу. Розмір акціонерного капіталу. Номінальна вартість акцій. Відображення в обліку операцій з акціями власної емісії. Емісійний доход та його відображення в обліку (рах.№42 “Додатковий капітал”). Облік викуплених акцій. Анулювання акцій.

Облік пайового капіталу. Мета створення пайового капіталу. Розподіл паїв між учасниками. Відображення в обліку операцій з пайовим капіталом. (рах.№41 “Пайовий капітал”). Узагальнення й групування інформації про пайовий капітал в облікових реєстрах (Журнал 7).

Тема 1.30. Облік резервного, вилученого капіталу та нерозподіленого прибутку

Облік резервного капіталу. Причини створення резервного капіталу. Розмір резервного капіталу. Облік формування резервного капіталу (рах.№43 “Резервний капітал”) Шляхи використання резервного капіталу. Узагальнення й групування інформації про резервний капітал в облікових реєстрах (Журнал 7).

Облік вилученого капіталу. Причини вилучення капіталу. Синтетичний облік вилученого капіталу (рах.№45 “Вилучений капітал”). Узагальнення й групування інформації про вилучений капітал в облікових реєстрах (Журнал 7).

Облік нерозподіленого прибутку. Облік формування прибутку. Схема синтетичного обліку прибутку та його використання (рах.№441 “Нерозподілений прибуток”; рах.№443 “Прибуток, використаний у звітному періоді”). Облік непокритих збитків (рах.№442 “Непокриті збитки”). Аналітичний облік прибутку (збитку) (відомість 7.2). Узагальнення й групування інформації про прибуток (збиток) в облікових реєстрах (Журнал 7).

РОЗДІЛ II. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК (внутрішньогосподарський контроль)

ТЕМА 1. Мета, зміст та організація управлінського обліку.

Поняття управлінського обліку, його функції і концепції. Порівняльна характеристика фінансового і управлінського обліку. Вимоги до інформації управлінського обліку. Споживачі інформації управлінського обліку

ТЕМА 2. Склад, класифікація і поведінка витрат

Напрями класифікації витрат. Класифікація витрат з метою оцінки готової продукції і запасів підприємства. Класифікація витрат з метою управління і контролю. Фактори, що впливають на поведінку витрат. Функції витрат.

ТЕМА 3. Об'єкти обліку витрат виробництва підприємств

Економічний зміст витрат виробництва. Групування витрат за статтями, елементами. Об'єкти обліку витрат допоміжного виробництва, машинно-тракторного парку, рослинництва, тваринництва і промислового виробництва.

ТЕМА 4. Калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) в виробництві

Облік витрат та калькулювання собівартості робіт, послуг, продукції ремонтної майстерні, автомобільного транспорту, електропостачання, водопостачання, гужового транспорту, машинно-тракторного парку, облік та розподіл загальновиробничих витрат. Облік витрат промислових виробництв. Попроцесний метод калькулювання собівартості продукції, позамовний метод і попередільний метод калькулювання. Облік витрат за видами виробництва. Синтетичний та аналітичний облік витрат. Статті витрат. Кореспонденція рахунків Порядок оцінки продукції.

ТЕМА 5. Облік і калькулювання собівартості продукції за повними витратами

Методика розподілу накладних витрат (адміністративних, витрат на збут, інших операційних, фінансових) для визначення повної собівартості продукції. Облік і калькулювання продукції рослинництва за повними витратами. Облік і калькулювання продукції тваринництва за повними витратами. Облік і калькулювання продукції промислових виробництв за повними витратами.

ТЕМА 6. Особливості обліку і калькулювання собівартості продукції за нормативними та змінними витратами

Визначення нормативних витрат. Облік і калькулювання продукції за нормативними витратами. Облік і калькулювання собівартості продукції за змінними витратами. Метод директ-костингу.

ТЕМА 7. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Передумови і методи аналізу «витрати- обсяг діяльності - прибуток». Аналіз чутливості прибутку. Точка беззбитковості. Визначення точки беззбитковості за умов асортименту.

ТЕМА 8. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень

Релевантність облікової інформації в процесі прийняття управлінських рішень. Аналіз варіантів альтернативних рішень. Застосування диференційного аналізу для прийняття управлінських рішень. Оптимальне використання ресурсів за умов обмежень.

ТЕМА 9. Бюджетування і контроль

Сутність бюджетування. Види і формати бюджетів. Бюджет продажу. Бюджет виробництва. Бюджет грошових коштів. Бюджет прямих виробничих витрат. Бюджетний баланс. Організаційні аспекти бюджетування. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

ТЕМА 10. Облік і контроль за центрами відповідальності

Основні принципи організації обліку за центрами відповідальності. Облік і оцінка діяльності центрів витрат. Облік і оцінка діяльності центрів доходу. Облік і оцінка 7 діяльності центрів прибутку. Оцінка діяльності центрів інвестицій.

ТЕМА 11. Стратегічний управлінський облік

Сутність стратегічного управлінського обліку. Стратегічне позиціонування підприємства. Аналіз конкурентів та ділового партнерства. Концепція стратегічного управління витратами. Збалансована система показників у системі стратегічного управлінського обліку.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Тема 3.1. Теоретичні основи аналізу.

Поняття, мета і зміст аналізу. Завдання і організація аналітичної роботи на підприємстві. Інформаційна база фінансового аналізу.

Тема 3.2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства.

Задачі аналізу і види фінансування. Аналітичні властивості балансу. Аналіз наявності, складу та структури джерел формування капіталу. Аналіз складу та структури загального капіталу.

Тема 3.3. Аналіз фінансової стійкості.

Сутність та значення фінансової стійкості. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості. Аналіз відносних показників фінансової стійкості.

Тема 3.4. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства.

Сутність ліквідності і платоспроможності, їх значення для оцінки фінансового стану підприємства. Аналіз ліквідності балансу підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства.

Тема 3.5. Аналіз грошових потоків

Сутність грошового потоку та необхідність його аналізу. Поняття та розрахунок фінансового та операційного циклу. Аналіз руху грошових коштів. Методика розрахунку фінансової потреби підприємства.

Тема 3.6. Аналіз капіталу підприємства.

Сутність та значення аналізу капіталу підприємства. Аналіз власного капіталу підприємства. Аналіз позикового капіталу підприємства. Аналіз ефективності використання капіталу.

Тема 3.7. Аналіз кредитоспроможності підприємства.

Сутність кредитоспроможності та необхідність її оцінки. Значення кредитоспроможності клієнта у світовій банківській практиці. Аналіз основних економічних показників діяльності підприємства з метою його кредитоспроможності.

Тема 3.8. Аналіз ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства.

Сутність ділової активності та показники, що її характеризують. Послідовність аналізу основних показників ділової активності. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.

Тема 3.9. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств та запобігання їх банкрутства.

Визначення незадовільної структури балансу та методи виявлення ознак неплатоспроможності підприємства. Аналіз та оцінка реальних можливостей відновлення платоспроможності підприємства. Діагностика банкрутства підприємства.

РОЗДІЛ 4. АУДИТ

Тема 4.1. Аудит як форма контролю, його об'єкти і методи.

Історія розвитку аудиту. Етапи еволюції аудиту. Суть аудиту. Сучасний стан аудиту в Україні та його перспективи. Міжнародні стандарти аудиту: незалежність, чесність, об'єктивність, конфіденційність, майстерність і компетентність, взаємовідносини з клієнтами, оплата праці аудитора. Види аудиту: внутрішній та зовнішній. Відмінність аудиту від ревізії. Об'єкти аудиту та їх групи: ресурси; господарські процеси; економічні результати діяльності; організаційні форми управління; методи управління; функції управління. Метод і методичні прийоми аудиту: визначення стану об'єктів у натуральному виді, зіставлення, оцінка.

Тема 4.2. Організація аудиту та його нормативно-правове забезпечення.

Здійснення управління аудитом в Україні. Громадські аудиторські організації. Аудиторська палата України, її функції. Закон України «Про аудиторську діяльність». Підготовка і сертифікація аудиторів. Порядок створення та ліцензування аудиторських фірм. Професійна етика аудиторів, їхні права і обов'язки. Національні нормативи аудиту.

Тема 4.3. Методика проведення аудиту.

Програма аудиторської перевірки. Використання методичних прийомів аудиту на конкретних ділянках діяльності підприємства.

Тема 4.4. Аудиторський ризик.

Суть аудиторського ризику і його елементи. Підтверджуючий аудит; процедурний аудит; системний аудит; аудит зон ризику: основні підходи аудиторської діяльності. Власний ризик. Ризик контролю. Ризик виявлення. Методика визначення величини аудиторського ризику.

Тема 4.5. Процеси обману та помилки.

Поняття помилок, їх різновиди та причини виникнення. Поняття обману та шляхи його здійснення. Визначення і оцінка порушень. Наслідки помилок та обману. Шляхи виявлення помилок і обману за допомогою методів і прийомів аудиту.

Тема 4.6. Планування, стадії і процедури аудиту.

Планування аудиту: умови договору; зміст аудиторських процедур; відповідальність сторін; системи і форми, які використовуються в бухгалтерському обліку; виконавці аудиту; тривалість роботи; бюджет часу і витрат. Стадії і напрямки аудиту. Попереднє дослідження об'єкту аудиту, перевірка внутрішнього контролю підприємства, аналітична перевірка фінансової інформації, огляд фінансової звітності, підготовка аудиторського звіту і висновку. Порядок розробки планів та програм аудиту. Аудиторські процедури. Розуміння діяльності підприємства; одержання і аналіз інформації про діяльність підприємства в цілому; вивчення і аналіз форм і методів обліку; вивчення і аналіз звітів про діяльність підприємства; інструктування аудиторського персоналу; підготування загального плану аудиту.

Тема 4.7. Аудиторські докази.

Поняття аудиторських доказів. Види аудиторських доказів: прямі та другорядні. Джерела отримання аудиторських доказів: первинні документи, облікові реєстри, головна книга, бухгалтерська звітність, плани, матеріали внутрішньогосподарського контролю і

т.д. Пред'явлені вимоги до отримання аудиторських доказів: необхідність, обґрунтованість, повнота, правильність. Процедури отримання аудиторських доказів. Методичні прийоми аудиту для отримання аудиторських доказів.

Тема 4.8. Аудиторські робочі документи.

Поняття робочих документів аудиту. Мета складання робочих документів. Класифікація робочих документів аудитора: за часом ведення і використання, по засобам і джерелам одержання, по характеру інформації, по призначенню, по ступеню стандартизації, за формою уявлення, по техніці упорядкування. Вимоги до аудиторських документів. Структура та склад робочих документів аудитора.

Тема 4.9. Аудиторський звіт.

Поняття аудиторського звіту. Поняття аудиторського висновку. Склад та структура аудиторського висновку. Види аудиторських висновків: безумовно-позитивний, умовно-позитивний, негативний. Відмінність аудиторського висновку від аудиторського звіту.

Тема 4.10. Аудит активів підприємства.

Аудит основних засобів та інших необоротних активів. Аудит виробничих запасів. Аудит грошових коштів підприємства, розрахунків, дебіторської заборгованості та інших активів.

Тема 4.11. Аудит пасивів підприємства.

Аудит капіталу. Аудит прибутку. Аудит довгострокових зобов'язань. Аудит кредиторської заборгованості. Аудит розрахунків по оплаті праці.

Тема 4.12. Оцінка фінансової звітності.

Послідовність аудиторської перевірки звітності. Оцінка балансу. Перевірка та оцінка звіту про фінансові результати. Показники, що застосовуються для оцінки звітності. Висновки аудитора щодо реальної звітності.

Тема 4.13. Аудиторські послуги.

Поняття і види аудиторських послуг, їх відмінність від аудиту. Загальне положення надання аудиторських послуг. Аудиторська оцінка вартості об'єктів приватизації та оренди. Послуги по визначенню фінансового стану, платоспроможності, стратегії розвитку підприємства та ін.

Тема 4.14. Особливості проведення внутрішнього аудиту.

Організація і необхідність внутрішнього аудиту. Система внутрішнього аудиту і контролю. Об'єкти внутрішнього аудиту. Методичні прийоми внутрішнього аудиту.

Тема 4.15. Аудит у комп'ютерному середовищі.

Відмінність аудиту при застосуванні АРМ бухгалтера. Програмне забезпечення для аудитора. Оцінка ефективності аудиту в системі ПК. Оцінка ризику ефективності аудиту на ПЕОМ.

ПИТАННЯ ДО КОМПЛЕКСНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

РОЗДІЛ 1. ОБЛІК

1. Підприємство, як суб'єкт господарської діяльності. Ціль створення підприємства. Форма власності. Види господарської діяльності підприємства. Господарський процес.
2. Суть бухгалтерського обліку і його місце в системі господарського обліку. Види господарського обліку. Види бухгалтерського обліку: фінансовий і управлінський облік.
3. Об'єкти бухгалтерського обліку. Господарські засоби підприємства. Класифікація господарських засобів.
4. Об'єкти бухгалтерського обліку. Джерела формування господарських засобів. Класифікація джерел формування господарських засобів.
5. Функції і завдання бухгалтерського обліку. Вимоги щодо організації бухгалтерського обліку.
6. Господарські операції. Господарський процес. Відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку.
7. Елементи методу бухгалтерського обліку.
8. Поняття про рахунок і структурні елементи його побудови. Статика рахунка, динаміка рахунка. Схема побудови бух рахунка. Балансові рахунки. Регулюючі рахунки. Операційні та фінансово-результативні (тимчасові) рахунки.
9. Зведена схема класифікації рахунків за призначенням і структурою.
10. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, його побудова і застосування. Система рахунків та їх класифікація.
11. Структура синтетичного рахунка і субрахунку. Синтетичні й аналітичні рахунки та їх взаємозв'язок.
12. Подвійний запис господарських операцій. Принцип подвійного запису. Методика складання бухгалтерської проводки.
13. Основні типи господарських операцій та їх відображення в обліку. Види бухгалтерських проводок.
14. Балансовий метод відображення економічної інформації. Сутність бухгалтерського балансу.
15. Схема розкладання балансу на рахунки. Розділи балансу. Стаття балансу. Підсумок (валюта) балансу. Дата балансу. Зміни в балансі в результаті різних типів господарських операцій.
16. Метод оцінки в бухгалтерському обліку. Сутність виміру і види вимірників. Система вимірників. Види оцінки.
17. Калькуляція як метод бухгалтерського обліку. Поняття собівартості. Статті калькуляції.

18. Процес первинного документування господарських фактів. Бухгалтерські документи та їх функції. Класифікація бухгалтерських документів.

19. Призначення облікових реєстрів. Ознаки хронології і системності. Структура синтетичних і аналітичних облікових реєстрів. Зведена схема класифікації облікових реєстрів.

20. Інвентаризація як вид первинного спостереження. Причини проведення інвентаризації. Роль інвентаризації в бухгалтерському обліку. Класифікація інвентаризації. Етапи проведення інвентаризації.

21. Принципи ведення бухгалтерського обліку. Принцип завбачливості. Принцип повноти. Принцип автономності.

22. Принципи ведення бухгалтерського обліку. Принцип сталості. Принцип безперервності. Принцип нарахування і відповідності доходів і витрат.

23. Принципи ведення бухгалтерського обліку. Принцип перевалювання змісту над формою. Принцип історичної собівартості. Принцип єдиного грошового вимірника. Принцип періодичності.

24. Форма ведення бухгалтерського обліку. Основи облікової політики підприємства.

25. Організація обліку касових операцій. Роль і функції каси на підприємстві. Права й обов'язки касира. Вимоги щодо організації проведення касових операцій.

26. Об'єкт обліку касових операцій. Організація синтетичного й аналітичного обліку касових операцій. Документальне оформлення касових операцій.

27. Облік операцій на рахунках у банку. Роль і функції поточного рахунка підприємства в банку. Вимоги, запропоновані до організації проведення розрахункових операцій на поточному рахунку в банку.

28. Об'єкт обліку розрахункових операцій. Схема синтетичного обліку розрахункових операцій поточному рахунку в банку. Документальне оформлення банківських операцій.

29. Порядок ведення операцій на інших рахунках у банку, їх облік.

30. Поняття про підзвітні особи й об'єкт обліку. Облік підзвітних сум. Порядок видачі коштів у підзвіт. Аналітичний облік підзвітних сум. Звітність про використання підзвітних сум.

31. Визнання і класифікація необоротних активів. Роль необоротних активів у процесі господарської діяльності.

32. Оцінка основних засобів. Способи надходження основних засобів: придбання, створення, об'єднання підприємств, безоплатне одержання. Документальне оформлення надходження основних засобів.

33. Способи вибуття основних засобів: реалізація, списання. Документальне оформлення вибуття основних засобів.

34. Процес амортизації основних засобів. Методи нарахування амортизації по об'єктах основних засобів.

35. Схема синтетичного і аналітичного обліку основних засобів.
36. Порядок ведення обліку нематеріальних активів. Класифікація нематеріальних активів.
37. Процес амортизації нематеріальних активів. Методи нарахування амортизації по об'єктах нематеріальних активів.
38. Визначення та класифікація виробничих запасів. Оцінка виробничих запасів відповідно до способу їх надходження. Організація обліку виробничих запасів на складі і в бухгалтерії. Документальне оформлення надходження виробничих запасів на склад.
39. Визначення та класифікація товарних запасів. Оцінка запасів відповідно до способу їх надходження. Організація обліку товарних запасів на складі і в бухгалтерії. Документальне оформлення надходження запасів на склад.
40. Методи оцінки вибуття запасів зі складу. Документальне оформлення списання запасів зі складу. Взаємозв'язок синтетичного й аналітичного обліку запасів.
41. Облік і аудит дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість, як об'єкт обліку і аудиту. Визнання й оцінка дебіторської заборгованості. Види дебіторів. Аналітичний облік дебіторської заборгованості.
42. Облік розрахунків за векселями одержаними.
43. Облік поточних фінансових інвестицій.
44. Облік розрахунків із покупцями і замовниками. Безнадійна дебіторська заборгованість. Резерв сумнівних боргів і порядок його нарахування. Облік і аудит за авансами отриманими.
45. Облік витрат майбутніх періодів.
46. Зобов'язання підприємства, як об'єкти обліку. Види зобов'язань. Аналітичний облік й оцінка зобов'язань. Поточні зобов'язання. Довгострокові зобов'язання.
47. Облік праці та заробітної плати. Порядок прийому на роботу. Основні показники обліку праці.
48. Види оплати праці: основна і додаткова. Форми оплати праці і методика їх нарахування.
49. Порядок нарахування заробітної плати робітникам підприємства. Порядок проведення утримань від нарахованої зарплати. Схема документообігу з обліку і аудиту праці та її оплати.
50. Облік розрахунків з органами соціального страхування і пенсійного забезпечення.
51. Облік розрахунків за податками і платежами. Податкове законодавство. Об'єкти оподаткування. Основні види податків і платежів. Аналітичний облік розрахунків за податками і платежами.
52. Облік розрахунків із постачальниками і підрядниками. Облік за авансами виданими.
53. Облік розрахунків за векселями виданими.
54. Облік кредитів банку. Класифікація кредитів.

55. Синтетичний і аналітичний облік забезпечень майбутніх витрат і платежів.
56. Облік доходів майбутніх періодів.
57. Облік власного капіталу. Зміст та структура власного капіталу.
58. Облік витрат діяльності. Визнання витрат звітного періоду. Класифікація витрат.
59. Метод обліку витрат за економічними елементами. Схема синтетичного обліку витрат за елементами.
60. Метод обліку витрат за видами діяльності. Облік і аудит і розподіл загальнопромислових витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут.
61. Розгорнутий облік витрат. Перегрупування витрат в умовах використання 8-го і 9-го класу рахунків.
62. Визначення і класифікація доходів діяльності.
63. Облік реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг).
64. Облік витрат на брак та його виправлення.
65. Облік доходів від фінансово-інвестиційної діяльності та надзвичайних подій.
66. Облік формування прибутку та його використання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна база

1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996-XIV
URL:<https://ips.ligazakon.net/document/T990996>
2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Наказ №433.28.03.2013.URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.
3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ М-ва фінансів України від 30.09.2003р.№561.
URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
4. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Наказ М-ва промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373.URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.
5. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності:НаказМ-вафінансівУкраїнивід11.04.2013р.№476.URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
6. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: Наказ М-ва економіки України від 02.03.2010 р. № 226. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
7. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт: Наказ М-ва регіонального розвитку та будівництва

573. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

8. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: Наказ М-ва фінансів України від 29.12.2000р. №356. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
9. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ М-ва фінансів України від 28.03.2013р. №433. Режим доступу: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://kodeksy.com.ua/buh/psbo/1.htm>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» (П(С)БО6) затверджено наказом Мінфіну від 28.05.1999 №137. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-6>.
12. Положення (стандарт) Бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-7-osnovni/>.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: URL: <https://kodeksy.com.ua/buh/psbo/8.htm>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» затверджено наказом Мінфіну від 20.10.1999 № 246. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-9-zapasi>.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» затверджено наказом Мінфіну від 08.10.1999. №237. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-10?menu=119>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» затверджено наказом Мінфіну від 31 січня 2000 року №20. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-11>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» затверджено наказом Мінфіну від 26 квітня 2000 року №91. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-12>.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» затверджено наказом Мінфіну від 30 листопада 2001 року №559. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-13?menu=119>.

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» затверджено наказом Міністерства фінансів від 29 листопада 1999 року №290. URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-15-dohid>.
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затверджено наказом Міністерства фінансів від 31 грудня 1999 року №318. URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-16>.
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» затверджено наказом Міністерства фінансів від 28 квітня 2001 року № 05. URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-18?menu=119>
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» затверджено наказом Міністерства фінансів від 7 липня 1999 року №163. URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-19>.
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію» затверджено наказом Міністерства фінансів від 16 липня 2001 року №344. URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-24?menu=119>.
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» затверджено наказом Міністерства фінансів від 28 жовтня 2003 року №601. URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-26-viplati>.
25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» затверджено наказом Міністерства фінансів від 28 квітня 2006 року №415. URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-31/>.
26. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів від 30.11.99р. № 291. <https://document.vobu.ua/doc/3290>

Літературні джерела

Основні

1. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. К.: Ліра-К, 2018. 402 с.
2. Бондаренко О.М., Нельга А.С. Організація обліку. Навч. посібник. К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2019. 216 с.
3. Бухгалтерський, фінансовий та податковий облік Шара Є.Ю., Андрієнко О.М., Жидєєва Л.І., Центр учбової літератури, 2019. 422 с.
4. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: підруч. К.: ЦНЛ, 2019. 520 с.

5. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: навчально-практичний посібник. Дніпро : ТОВ «Баланс-клуб», 2018. 268 с.
6. Іщенко Я.П., Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік 1: підручник. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю.В. 2020. 496 с. URL:<http://repository.vsau.org/getfile.php/25426.pdf>
7. Кужельний М.В. Організація бухгалтерського обліку: підручник /М.В. Кужельний, С.О. Левицька. К.: Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
8. Левицька С. О., Лебедзевич Я. В., Осадча О. О. Звітність підприємств: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 240 с.
9. Лень В. С., Гливенко В. В. Звітність підприємства. Підручник. К.: Каравела, 2018. 672 с.
10. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навч.посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 608 с.
11. Лисиченко О. О., Атамас П. Й., Атамас О. П. Фінансовий облік: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 356 с.
12. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. – К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 509 с.
13. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік : навч. посіб. К.: Каравела, 2019. 560 с.
14. Ткаченко Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. Алерта. 2020. 174 с. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 509 с.
15. Фінансовий облік 1: підручник Я.П. Іщенко, О.А. Подолянчук, Н.І. Коваль. - Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю. В., 2020. 496 с.
16. Фінансовий облік: навчальний посібник О.О. Лисиченко, П.Й. Атамас, О.П. Атамас. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 356 с.
17. Фінансовий облік: навч. посіб. Ю.А. Верига, Т.В. Гладких, М.М. Орищенко. К. : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 438 с. Фінансовий облік: підруч. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь та ін. Тернопіль:ТНЕУ, 2019. 478 с. URL:<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37631/1/%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%BA%D0%B0.pdf>
18. Фінансовий облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с.
19. Шара Є.Ю. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 422 с.

допоміжні

1. Бражнікова Л.М., Гарна С.О., Шнурко А.М. Сучасний стан організації розрахунків з оплати праці в умовах розвитку інформаційних технологій Інноваційна економіка. 2020. № 1-2(82). С. 164-170.
2. Бухгалтерський облік : Навчальний посібник із дисципліни для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування галузі знань 07 «Управління і адміністрування / Н. С. Акімова, О. О. Говоруха, Л. О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. Х. : ХДУХТ, 2019. 182 с. URL:

<http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7177>

3. Гончар Л.В., Гарна С.О., Шнурко А.М. Актуальні питання сучасного стану заробітної плати в Україні. Інноваційна економіка. 2019. № 5-6(80). С. 139-143.

4. Конспект лекцій з дисципліни «Звітність підприємства» для студентів ступеню «Бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання / Укл. Г. О. Ткачук. Одеса: ОНАХТ. 2018. 80 с. Центр дистанційного навчання ОНАХТ: електронний ресурс. URL: <http://moodle.onaft.edu.ua/>.

5. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Звітність підприємства» для студентів ступеню «Бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання / Укл. Г. О. Ткачук, Х.О. Баранюк. Одеса: ОНАХТ, 2018. 22 с. Центр дистанційного навчання ОНАХТ: електронний ресурс. URL: <http://moodle.onaft.edu.ua/>

6. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами: навч. посібник М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, С.І. Василішин, І.І. Рагуліна, О.В. Ковальова, І.В. Сколотій, Ю.С. Нежид – 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Алерта, 2021. 624 с.

7. Фінансовий облік : конспект лекцій. М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов. Суми : Сумський державний університет, 2018. 395 с.

8. Фінансовий облік : конспект лекцій / укладачі: М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П.М. Рубанов. Суми: Сумський державний університет, 2018. 395 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/Finansovy_i_oblik.pdf

9. Шнурко А.М., Мартиненко О.В., Головка С.О. Інформаційна роль показників фінансової звітності в системі управління підприємством Інноваційна економіка. № 7-8 (2021). Тернопіль. с. 135. - С. 104-109.

Список рекомендованих Інтернет-джерел

1. <http://www.minfin.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства фінансів України
2. <http://www.minjust.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства юстиції України
3. <http://www.sta.gov.ua> – офіційний сайт Державної податкової служби України
4. <http://www.bank.gov.ua> – офіційний сайт Національного банку України
5. <http://www.ukr.buhgalter.com.ua> - спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів,
6. <http://www.nau.ua> - інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
7. <http://www.balance.ua> - електронна версія газети «Баланс»
8. <http://www.vobu.com.ua> – електронна версія газети «Все про бухгалтерський облік»
9. <http://www.uasa.org> – офіційний сайт асоціації бухгалтерів і аудиторів

РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

1. Аналіз варіантів альтернативних рішень.
2. Аналіз відхилень.
3. Аналіз чутливості прибутку.
4. Аналіз як інструмент контролю витрат.
5. Бюджетування життєвого циклу продукції.
6. Вибір стратегії і довгострокове фінансове планування.
7. Види і форми бюджетів.
8. Витрати, затрати, валові витрати: особливості та сутність економічних категорій.
9. Відмінності та взаємозв'язок між управлінським та фінансовим обліком.
10. Доходи та витрати як об'єкти управління.
11. Етапи розвитку управлінського обліку.
12. Етапи управління діяльністю підприємства.
13. Калькулювання за замовленнями і за процесами.
14. Калькулювання за змінними витратами.
15. Калькулювання за нормативними витратами.
16. Калькулювання за повними витратами.
17. Мета аналізу «витрати-обсяг-прибуток».
18. Мета і сутність калькулювання витрат.
19. Методи визначення точки беззбитковості.
20. Методи розподілу непрямих витрат.
21. Місце контролю в процесі управління діяльністю підприємства.
22. Моделі поведінки витрат.
23. Напрямки класифікації витрат.
24. Облік витрат для прийняття управлінських рішень.
25. Облік діяльності центрів витрат.
26. Облік діяльності центрів доходів.
27. Облік матеріальних витрат.
28. Облік трудових витрат.
29. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття рішень.
30. Особливості розподілу непрямих витрат.
31. Предмет, метод, принципи і функції управлінського обліку.
32. Прийняття рішень в умовах кризи.
33. Процес прийняття рішень і релевантність облікової інформації.
34. Процес прийняття рішень.
35. Роль і значення управлінського обліку в системі управління.
36. Роль та місце бухгалтера-аналітика у процесі управління підприємством.
37. Склад та види собівартості.
38. Статичні та гнучкі бюджети.
39. Сутність і функції бюджетування.
40. Сутність та методика визначення маржинального доходу.
41. Сутність центрів відповідальності.
42. Суть непрямих витрат.

43. Трансфертне ціноутворення.
44. Управління адміністративними витратами.
45. Управління витратами на збут.
46. Управління загальновиробничим витратами.
47. Управління прямими витратами.
48. Управлінський облік в системі рахунків.
49. Управлінський облік як інформаційна система.
50. Фактори зниження собівартості.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Артамонова Н.С., Акулюшина М.О. Управління витратами. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 120 с.
2. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 534 с.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-ХІУ, зі змінами та доповненнями.
4. Карпенко О.В. Управлінський облік. Кредитно-модульний курс Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Київ: Центр навчальної літератури (ЦНЛ), 2019. 296 с.
5. Колеснікова О., Гуцаленко Л., Марчук У. Управлінський облік. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури (ЦНЛ), 2020. 361 с.
6. Михальська О. Л., Швець В.Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: Підручник. Київ: Кондор, 2019. 228 с.
7. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами: навч. посібник/М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, С.І. Василішин, І.І. Рагуліна, О.В. Ковальова, І.В. Сколотій, Ю.С. Нежид / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. 3-те вид., перероб. і дод. Київ, Алерта, 2021. 624 с.
8. Управлінський облік і контроль: посібник для студентів бакалаврського та магістерського рівня вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування та 073 Менеджмент / Л. В. Гончар, О.В. Мартиненко. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2020. –208с.
9. Управлінський облік. Підручник затверджений МОН України Фаріон І.Д.: Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 792 с.
10. Управлінський облік: підручник / за заг. ред. О. В. Фоміної. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 228 с.

Допоміжна

1. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132 (Чинна редакція). URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0132555-01>.
2. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості робіт (послуг) на підприємствах і в організаціях житлово-

комунального господарства, затверджені наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 06.03.2002 р. № 47 (Чинна редакція). URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.4292.0>.

3. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності від 22.05.2002 р. № 145 (Чинна редакція). URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1022.110.0>.

4. Методичні рекомендації з формування собівартості вишукувальних робіт з урахуванням вимог положень бухгалтерського обліку від 29.03.2002 р. № 64 (Чинна редакція). URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.4758.0>.

5. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.12.2010 р. № 573 (Чинна редакція). URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.42747.0>.

6. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті, затверджені наказом Міністерства транспорту України від 05.02.2001 р. № 65 (Чинна редакція). URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1040.644.0>.

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290 зі змінами і доповненнями станом на 31.05.2011 р. (Чинна редакція). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0860-99>.

8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. № 318, зі змінами та доповненнями (Чинна редакція). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00>.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

1. Поняття, мета і зміст аналізу.
2. Завдання і організація аналітичної роботи на підприємстві.
3. Інформаційна база фінансового аналізу.
4. Задачі аналізу і види фінансування.
5. Аналітичні властивості балансу.
6. Аналіз наявності, складу та структури джерел формування капіталу.
7. Аналіз складу та структури загального капіталу.
8. Сутність та значення фінансової стійкості.
9. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості.
10. Аналіз відносних показників фінансової стійкості.
11. Сутність ліквідності і платоспроможності, їх значення для оцінки фінансового стану підприємства.
12. Аналіз ліквідності балансу підприємства.
13. Аналіз платоспроможності підприємства.
14. Сутність грошового потоку та необхідність його аналізу.
15. Поняття та розрахунок фінансового та операційного циклу.

16. Аналіз руху грошових коштів.
17. Методика розрахунку фінансової потреби підприємства.
18. Сутність та значення аналізу капіталу підприємства.
19. Аналіз власного капіталу підприємства.
20. Аналіз позикового капіталу підприємства.
21. Аналіз ефективності використання капіталу.
22. Сутність кредитоспроможності та необхідність її оцінки.
23. Значення кредитоспроможності клієнта у світовій банківській практиці.
24. Аналіз основних економічних показників діяльності підприємства з метою його кредитоспроможності.
25. Сутність ділової активності та показники, що її характеризують.
26. Послідовність аналізу основних показників ділової активності.
27. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.
28. Визначення незадовільної структури балансу та методи виявлення ознак неплатоспроможності підприємства.
29. Аналіз та оцінка реальних можливостей відновлення платоспроможності підприємства.
30. Діагностика банкрутства підприємства.
31. Методи і прийоми фінансового аналізу
32. Аналіз джерел формування основного і оборотного капіталу.
33. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей.
34. Оцінка запасу фінансової стійкості (зони безпеки підприємства).
35. Методологічні підходи до прогнозування платоспроможності, розповсюджені у вітчизняній і закордонній практиці.
36. Аналіз грошових потоків із застосуванням системи коефіцієнтів.
37. Оптимізація грошових потоків.
38. Аналіз структури капіталу підприємства.
39. Ефект фінансового важеля.
40. Сутність лівериджу, його значення та види.
41. Аналіз стійкості економічного зростання підприємства.
42. Аналіз ефективності ефективності капіталовкладень та фінансових інвестицій.
43. Методи прогнозування фінансової стійкості суб'єктів господарювання.
44. Методи прогнозування та шляхи запобігання банкрутства.
45. Сутність, види та аналіз фінансових ризиків.

Література

основна

1. Базилінська О. Фінансовий аналіз. Теорія та практика: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 328 с.
2. Гончар Л.В, Опорний конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз» для студентів освітнього рівня «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та

- адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Слов'янськ: ДДПУ, 2019. 104 с.
3. Данилюк М.О. Метошоп І.М., Войтків Л.С., Паневник Т.М., Буй Ю.В. Економічний аналіз: навч. посібник. ІФНТУНГ. Івано-Франківськ. 2018. 316 с.
 4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. URL <http://zakon4.rada.gov.ua>.
 5. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
 6. Косова Т.Д. Теорія економічного аналізу: навч. посібник. ЦУЛ, 2020. 528 с.
 7. Косова Т.Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник. ЦУЛ, 2019. 526 с.
 8. Кіндрацька Г. І. Аналіз господарської діяльності: навч. посібник. В-во: Львівська політехніка, 2018. 156 с.
 9. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки. Наказ Міністерства фінансів України. 14.02. 2006 р. № 170. (зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0332-06>
 10. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств. Затверджено Центральною спілкою споживчих товариств України від 28.07.2006 р. URL: [http:// www.moz.dov.ua/ua/main/?docID=13483](http://www.moz.dov.ua/ua/main/?docID=13483).
 11. Сіліверстова Л. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури. 2021. 274 с.
 12. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434 с.

допоміжна

1. Гончар Л. В. Рождественський Д. О. Фінансовий аналіз та його місце у системі менеджменту підприємств. Актуальні питання психології, економіки та управління: збірка наукових праць (статей) «Актуальні питання сучасної науки та освіти» [Слов'янськ, 23-24 травня 2018 року] / МОН України ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. С. 65–70.
2. Гончар Л. В. Сорока А. Л. Аналіз беззбитковості як необхідна умова забезпечення прибутковості діяльності підприємства. Актуальні питання психології, економіки та управління: збірка тез доповідей на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання сучасної науки та освіти» [Слов'янськ, 21-23 травня 2019 року] / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ, 2019. С. 47-51. URL:

http://www.ddpu.edu.ua/images/stories/news/2020/05_may/19/03/zbirka_2019.pdf

3. Загурський О.М. Фінансовий аналіз: кредитно-модульний курс: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 472 с.
4. Ковальова, Г. О. Сутність та розрахунок фінансового потенціалу підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 23-26.
5. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства // наказ МКУ від 19.01.2006 № 14 (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Мін.економ. №81 від 06.03.2006 № 1361 від 26.10.2010). URL : <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / Затверджено Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73.
7. Сарапіна О. А., Пінчук Т. А., Стефанович Н. Я. Практикум з фінансового аналізу: навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 226 с.

Розділ. 4. АУДИТ

1. Аудит як форма економічного контролю
2. Поняття аудиту, його сутність
3. Користувачі аудиторських послуг, їх вимоги до аудиту
4. Етапи розвитку аудиту в світі
5. Етапи розвитку аудиту в Україні
6. Предмет та об'єкти аудиту
7. Суб'єкти аудиту
8. Методичні прийоми аудиту
9. Етапи проведення аудиту
10. Відмінність аудиту від ревізій
11. Класифікація аудиторських послуг відповідно до МСА
12. Класифікація аудиторських послуг відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність»
13. Обов'язковий та добровільний аудит
14. Господарський кодекс України і аудит.
15. Порядок формування Аудиторської палати України, її повноваження.
16. Склад і групи міжнародних стандартів аудиту
17. Кодекс професійної етики аудиторів, його призначення та роль
18. Порядок сертифікації аудиторів
19. Права, обов'язки, відповідальність аудитора
20. Необхідність планування аудиту та загальний план аудиту
21. Вимоги МСА щодо планування аудиту
22. Характеристика програм аудиту, що стосується конкретної перевірки

23. Знання бізнесу замовника аудиторських послуг: використання отриманої інформації
24. План та програма аудиту, їх зв'язок та відмінності.
25. Законодавче та нормативне забезпечення аудиторської діяльності.
26. Методичне забезпечення аудиту, роль Аудиторської палати України в методичному забезпеченні
27. Стадії (етапи) та загальні процедури аудиту
28. Аналітичні процедури. Вимоги МСА щодо використання аналітичних процедур
29. Вивчення системи внутрішнього контролю з метою планування процедур
30. Роль підрозділів внутрішнього контролю замовника в оцінці звітної інформації
31. Анкети і тести систем внутрішнього контролю, їх використання
32. Аудиторські докази та їх класифікація.
33. Джерела доказів, прийоми їх отримання
34. Фактори достовірності доказів
35. Зовнішні та внутрішні підтвердження: використання в аудиті
36. Аудиторська перевірка облікових оцінок та пов'язаних сторін
37. Прийоми документального та фактичного контролю
38. Аудиторські тести: види і форми
39. Види відхилень в інформації, норм обліку та їх трактування
40. Вибірка як метод отримання доказів. Види вибірок
41. Процедури та методи вибірки даних у процесі аудиту
42. Вимоги МСА до аудиторських доказів та вибірок
43. Сутність та складові аудиторського ризику
44. Методика визначення аудиторського ризику
45. Поняття суттєвості в аудиті
46. Поняття та оцінка помилок в обліку та звітності замовника
47. Поняття та оцінка шахрайства в обліку та звітності замовника
48. Вимоги МСА щодо оцінки ризиків і суттєвості
49. Призначення та функції робочої документації аудитора
50. Класифікація робочої документації аудитора
51. Склад робочої документації аудитора
52. Форми і зміст робочої документації аудитора. Вимоги МСА до документування аудиту
53. Підсумкові документи аудитора
54. Компоненти та елементи фінансових звітів, що підлягають аудиті
55. Вимоги МСА до мети та загальних принципів аудиту фінансових звітів
56. Загальні підходи до аудиту фінансової звітності за формальними ознаками
57. Поняття аудиту подальшого функціонування замовника
58. Аудит виправлення помилок в обліку та звітності
59. Аналіз систем електронної обробки даних замовника

- 60.Процедури аудиту з використанням електронних систем
- 61.Аудит статутного та додаткового капіталу
- 62.Аудит капітальних вкладень
- 63.Аудит орендних операцій
- 64.Аудит основних засобів
- 65.Аудит довгострокової та короткострокової дебіторської заборгованості
- 66.Аудит довгострокових фінансових інвестицій
- 67.Аудит нематеріальних активів
- 68.Аудит короткострокових фінансових інвестицій
- 69.Аудит довгострокової та короткострокової комерційної кредиторської заборгованості
- 70.Аудит запасів виробничого підприємства
- 71.Аудит запасів торгівельного підприємства
- 72.Аудит розрахунків з бюджетом
- 73.Аудит розрахунків з оплати праці
- 74.Аудит грошових коштів та їх еквівалентів
- 75.Аудит резервів та інших облікових оцінок
- 76.Аудит доходів від реалізації продукції (робіт, послуг)
- 77.Аудит інших операційних та інших доходів підприємства
- 78.Аудит витрат виробництва та собівартості продукції (робіт, послуг)
- 79.Аудит загально-виробничих витрат
- 80.Аудит адміністративних витрат
- 81.Аудит витрат на збут
- 82.Аудит інших операційних витрат, фінансових витрат
- 83.Аудит витрат від участі в капіталі та інших витрат
- 84.Аудит витрат з податку на прибуток
- 85.Аудит відстрочених активів та зобов'язань
- 86.Аудит фінансових результатів діяльності підприємства
- 87.Особливості програми та методики аудиту торгівельних підприємств
- 88.Особливості програми та методики аудиту сільськогосподарських підприємств
- 89.Особливості програми та методики аудиту підприємств промисловості
- 90.Особливості аудиту малих підприємств. Вимоги ПМПА 1005.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

Міжнародні стандарти аудиту

100	Завдання з надання впевненості
120	Концептуальна основа Міжнародних стандартів аудиту
200	Мета та загальні принципи аудиторської перевірки фінансових звітів
210	Умови завдань з аудиторської перевірки
220	Контроль якості аудиторської роботи
230	Документація

- 240 Обов'язок аудитора щодо розгляду шахрайства та помилки при аудиті фінансових звітів
- 240 А Шахрайство та помилка
- 250 Врахування законів і нормативних актів при аудиторській перевірці фінансових звітів
- 260 Повідомлення інформації з питань аудиту вищому управлінському персоналу
- 300 Планування
- 310 Знання бізнесу
- 320 Суттєвість в аудиті
- 400 Оцінка ризику та внутрішній контроль
- 401 Аудит в середовищі комп'ютерних інформаційних систем
- 402 Аудиторські міркування стосовно суб'єктів господарювання, які звертаються до організацій, що надають послуги
- 500 Аудиторські свідчення
- 501 Аудиторські свідчення – додаткові міркування щодо окремих статей
- 505 Зовнішні підтвердження
- 510 Початкове завдання – залишки на початок періоду
- 520 Аналітичні процедури
- 530 Аудиторська вибірка та інші процедури вибіркової перевірки
- 540 Аудиторська перевірка облікових оцінок
- 550 Зв'язні сторони
- 560 Подальші події
- 570 Безперервність
- 580 Пояснення управлінського персоналу
- 600 Використання роботи іншого аудитора
- 610 Розгляд роботи внутрішнього аудитора
- 620 Використання роботи експерта
- 700,700А Аудиторський висновок щодо фінансових звітів
- 710 Порівняльні дані
- 720 Інша інформація в документах, що містять перевірені фінансові звіти
- 800 Аудиторський висновок щодо завдань з аудиту спеціального призначення
- 810 Перевірка прогнозованої фінансової інформації
- 910 Завдання з огляду фінансових звітів
- 920 Завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації
- 930 Завдання з підготовки фінансової інформації
- Положення з міжнародної аудиторської практики**
- 1000 Процедури міжбанківського підтвердження
- 1001 Середовище ІТ-автономні мікрокомп'ютери
- 1002 Середовище ІТ-інтерактивні комп'ютерні системи
- 1003 Середовище ІТ-системи баз даних
- 1004 Взаємодія інспекторів з банківського нагляду та зовнішніх аудиторів

- 1005 Особливості аудиту малих підприємств
- 1006 Аудит міжнародних комерційних банків
- 1008 Оцінки ризику та внутрішній контроль-характеристики та особливості в КІС
- 1009 Комп'ютерні методи аудиту
- 1010 Вивчення питань, пов'язаних з охороною довкілля, при аудиторській перевірці фінансових звітів
- 1012 Аудит похідних фінансових інструментів

допоміжна

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. В.І. Грушко К.: В-во Ліра-К, 2019. 324 с.
2. Аудит: підручник / за заг. ред. проф. О. А. Петрик. К.: КНЕУ, 2019. 498 с.
3. Баранова А.О., Наумова. Т. А., Кашперська. А. І. Аудит: навч. посіб. Х.: ХДУХТ, 2017. 246 с.
4. Виноградова М., Жидєєва М. Аудит: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2019. 654 с.
5. Дерев'янку С.І. Аудит: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 380 с.
6. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит: навч. посіб. В-во: Алерта, 2020. 852 с.
7. Рядська В., Петраков Я. Аудит: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 416 с.
8. Аудит. Основи державного, незалежного, професійного та внутрішнього аудиту / під ред. В. Немченко, О. Редько, В. Кононенко. К.: ЦУЛ, 2019. 540 с.
9. Колісник Г. М., Слюсаренко В. Є. Аудит: навч. посіб. Ужгород; ДВНЗ УжНУ, 2018. 296 с.
10. Костюк-Пукаляк О. М., Левицкая М. Г. Аудит: учеб. Коломия: Інтелект-Но-ва, 2019. 654 с.
11. Огійчук М. Ф. Організація і методика аудиту: навч. посіб. К.: Алерта, 2017. 304 с.
12. Головач, В. В. Правова оцінка шахрайства аудитором. *Економіка. Фінанси. Право.* 2021. № 2. С. 1922.
13. Головач, В. В. Роль аудиторів у протидії шахрайству й корупції. *Економіка. Фінанси. Право.* 2021. № 1. С. 1824.
14. Головач Т. А. Кримінологічна характеристика шахрайства та її значення для аудиторської діяльності. *Економіка. Фінанси. Право.* 2021. № 3. С. 5–10.
15. Стасишен М. С., Піча. Ю. В. Основи аудиту. Схеми, графіки, таблиці : навч. пос. К.: Каравела, 2018. 192 с.
16. Яремко І. Історія обліку, аналізу та аудиту. В-во: Львівська політехніка, 2018. 236 с.